

**Bestuursdienst / advies aan Burgemeester en Wethouders**

Reg.nr: BW15-0289 Casenr.: cbb150265 Sector/afd.: SB / Staf Steller/tel/e-mail: M. Dekker / 5 / m.dekker@heerhugowaard.nl	Portefeuillehouder: H. ter Heegde Agenda: Besloten B&W d.d. <b>23-06-2015</b> Embargo tot:	Advies van commissie: Ter inzage voor cie: Raadsbehandeling d.d. 22-09-2015 Begrotingswijziging: Nee
---	---	---

Onderwerp:

Verdeelsleutel Veiligheidsregio Noord-Holland Noord.

Probleemstelling:

De verdeelsleutel Veiligheidsregio (basis voor de gemeentelijke bijdrage) is al een tijd onderwerp van gesprek. De aan de regio deelnemende gemeenten kunnen over dit onderwerp geen overeenstemming bereiken. Omdat de discussie vast zat heeft het bestuur van de Veiligheidsregio besloten een externe commissie opdracht gegeven om een onafhankelijk onderzoek te doen en met een advies te komen voor een nieuwe verdeelsleutel. De commissie heeft advies uitgebracht. De colleges worden verzocht een standpunt in te nemen over de voorgestelde verdeelsleutel

Concept besluit (max. 10 regels) Het college besluit:

Het voorstel van de Externe Advies Commissie over te nemen en

1. In te stemmen met de voorgestelde verdeelsleutel;
2. In te stemmen met de voorgestelde ingroeiregeling.
3. Het collegebesluit in te brengen in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 3 juli as

**Definitief besluit B&W**

Het college besluit:

1. Positief te staan ten opzichte van het advies van de externe commissie verdeelsleutel.
2. Het standpunt van het college in te brengen in de AB vergadering van 3 juli 2015
3. Het formele voorstel van het Dagelijks Bestuur voor de wijziging van de gemeenschappelijke regeling af te wachten.

Bijlagenr. (Corsanr.)	Titel/Onderwerp	Naar B&W, Commissie, Raad? (invullen welke)	Publiceren op website: ja/nee/besloten
Bij15-414	Eindrapport ECV	BW	Besloten
Bij15-415	Doorrekening verdeelsleutel	BW	Besloten

## BESTUURSDIENST / ADVIES AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

Onderwerp: Verdeelsleutel Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

*Bevat het advies alle elementen? (Raadpleeg hiervoor de checklist voor B&W-adviezen op Hugo, bestuurlijke besluitvorming)*

Toelichting:

### Historie

Al een paar jaar wordt er binnen het Algemeen bestuur van de Veiligheidsregio gediscussieerd over de financiële verdeelsleutel.

Op dit moment vindt verdeling van de kosten plaats op basis van het aantal inwoners. (artikel 28 gemeenschappelijke regeling)

Er is in het Algemeen bestuur al over een aantal mogelijkheden gesproken. Voorbeelden daarvoor zijn een verdeling van de kosten op basis van de OOV component, een verdeling deels op basis van inwoners en deels op basis van de OOV component, alleen op basis van inwoners. Bij elke keuze voor een verdeelsleutel zijn er voor- en nadeelgemeenten, zodanig dat er nimmer de benodigde 2/3 meerderheid op grond van artikel 31 (2/3 gemeenten en inwoners) voor een voorstel kon worden gevonden.

Omdat er geen zicht meer was op een oplossing is besloten een Externe partij in te schakelen. Op 29 januari 2015 heeft het dagelijks bestuur een besluit genomen over het instellen van een externe commissie en de samenstelling en opdracht van en aan deze commissie.

### Opdracht

De opdracht aan de commissie is al volgt geformuleerd:

“Leg aan het algemeen bestuur van de veiligheidsregio een advies voor ten aanzien van een duurzame verdeelsystematiek voor de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling veiligheidsregio voor de begroting 2016 en verder. Betrek daarbij de volgende aspecten:

- De argumentatie en voorstellen die bij de regionalisering van de brandweer aan de orde zijn geweest in discussies, brieven en besluitvormingsproces, zoals opgenomen in de informatieset, alsmede alle informatie en documentatie die de commissie zelf nodig acht om tot een weloverwogen advies te kunnen komen, bijvoorbeeld in de vorm van interviews met (nadeel)gemeenten;
- Het vereiste draagvlak binnen het algemeen bestuur voor de te kiezen verdeelsystematiek, rekening houdend met de benodigde 2/3 meerderheid (colleges en inwonertal) om tot aanpassing van de sleutel (wijziging van de gemeenschappelijke regeling) te kunnen komen;
- Opgedane ervaringen in andere veiligheidsregio's (lessons learned) ten aanzien van de sleutelkeuze en de implementatie, waaronder tevens wordt begrepen, de redelijke vereffening van lokale verschillen, rekening houdend met de bereidheid van gemeenten om (tijdelijk) nadeelgemeenten te compenseren voor onevenredige herverdeeffecten (solidariteit) en de gedachte “schoon door de poort”;
- De voorgenomen herziening van het cluster openbare orde en veiligheid in het gemeentefonds.”

Op basis van deze opdracht heeft de Commissie kennis genomen van de in de bestaande documenten over dit onderwerp. Daarnaast heeft de Commissie met alle burgemeesters in de veiligheidsregio individueel gesproken en de verdeelsleutels van andere veiligheidsregio meegenomen in haar afweging.

### Uitwerking

Op basis van alle ontvangen gegevens, gesprekken met de burgemeesters en eigen inzichten is de commissie tot de volgende conclusie gekomen.

- Iedereen wil een geobjectiveerd, uitlegbaar systeem, en vrijwel iedereen noemt daarvoor de ‘component’ openbare orde en veiligheid’ (oov) in het gemeentefonds als beste Aanknopingspunt.
- ‘Solidariteit’ is voor nagenoeg iedereen een ingroeieregeling om te grote herverdeeffecten op te vangen. Een ruime meerderheid is voorstander van een tijdelijke ingroeieregeling bij grote herverdeeffecten.
- Over de gewenste duur van de ingroeieregeling, en de vraag of 2016 dan met 2014 of 2015 moet worden vergeleken, bestaan verschillende meningen.
- ‘Draagvlak’ is voor nagenoeg iedereen een voorstel dat op de benodigde 2/3 meerderheid, conform gemeenschappelijke regeling, kan rekenen.

- Naast de formele 2/3 meerderheid bestaat er een breed levende wens dat iedereen het voorstel tenminste moet kunnen uitleggen aan de achterban, ook als er een andere voorkeur bestaat c.q. de eigen gemeente nadeelgemeente blijft of wordt.

Deze conclusie plus een vergelijking met de verdeelsleutel van andere regio's heeft geleid tot het voorstel om een verdeelsleutel te gaan hanteren bestaande uit twee componenten:

- Het aandeel van het OOV-subcluster Brandweer en rampenbestrijding als onderdeel van de algemene uitkering uit het gemeentefonds (verder geduid als OOV component).
- De belastingcapaciteit van een gemeente. De belastingcapaciteit bepaald de mogelijkheid van de gemeente om belasting onder de inwoners te innen. Hierbij wordt niet gekeken naar de hoogte van de heffingen maar naar de WOZ waarden.

De commissie is van mening dat aansluiting zoeken bij de wijze waarop in het algemeen de gemeentelijke uitgaven worden bekostigd wenselijk en passend is. De algemene middelen van een gemeente bestaan uit het gemeentefonds, de belastingopbrengst en overige eigen middelen.

Het 'oov-subcluster brandweer en rampenbestrijding' in het verdeelsysteem van het gemeentefonds benadert de gemeentelijke kosten voor deze taak. Deze component houdt rekening met verschillen tussen gemeenten. Gemeenten die volgens deze formule meer kosten zullen maken krijgen een hogere algemene uitkering en betalen in het voorstel van de Commissie een groter aandeel in de kosten van de veiligheidsregio. De werkelijke kosten die een gemeente maakt beïnvloeden de uitkering niet.

De belastingcapaciteit wordt geadviseerd omdat de gemeentelijke capaciteit om kosten te dekken, behalve door rijksuitgaven, grotendeels daardoor wordt bepaald. De feitelijke belastingopbrengst speelt daarbij geen rol. Gemeenten met een grotere belastingcapaciteit betalen in het voorstel van de Commissie een groter eigen aandeel in de kosten.

De keuze voor de OOV subcluster Brandweer en rampenbestrijding en de belastingcapaciteit kunnen op een transparante manier worden berekend met de gegevens van het ministerie van BZK. Iedere gemeente kan het narekenen. Daarmee ontstaat een objectieve en duurzame grondslag voor de kostenverdeling. Wanneer het ministerie de verdeling van het gemeentefonds aanpast aan veranderde omstandigheden wordt de nieuwe systematiek gevolgd. De verdeelsleutel blijft op deze manier automatisch actueel. De verdeelsleutel kan jaarlijks worden geactualiseerd.

Hierbij wordt geadviseerd de gegevens van het jaar t-1 te gebruiken.

Bij het bepalen van de verhouding van de twee componenten wordt gekeken naar de verhouding belastingcapaciteit (voor alle gemeenten) in relatie tot de algemene uitkering. Voor 2016 komt dit uit op 14,4%. Dit houdt in dat het aandeel van het OOV component mee telt voor 85,6%.

### **Ingroeiregeling nadeelgemeenten**

Voorgesteld wordt om bij een nadeel vanaf EUR 15 per inwoner het bedrag boven deze EUR 15 per inwoner te laten compenseren naar rato onder de voordeel gemeenten. Reden hiervoor is dat gemeenten de tijd krijgen om de begroting aan te passen aan de nieuwe verdeelsleutel. In de praktijk blijkt Texel de enige gemeente te zijn die een nadeel heeft van meer dan EUR 15. Na één jaar is dit nadeel lager dan EUR 15 en in de ingroeiregeling afgerond. Heerhugowaard is een nadeel gemeente met een bedrag van EUR 5 per inwoner en betaald derhalve niet mee aan de ingroeiregeling.

## Verdeling

Uitgaande van de nieuwe verdeelsleutel is door de externe commissie een berekening gemaakt op basis van het inwonertal 2014. Deze kunt u lezen in onderstaande tabel

	Verdeling via inwoners	Verdeling via OOV B&R	Verdeling conform voorstel	Vershil voorstel / inwoners	Vershil per inwoner
Opmeer	684.846	563.437	574.427	-110.418	-10
Texel	816.417	1.680.908	1.660.235	843.818	62
Enkhuizen	1.107.031	1.075.926	1.066.487	-40.544	-2
Drechterland	1.159.683	1.016.395	1.014.384	-145.300	-8
Stede Broec	1.294.327	964.520	963.979	-330.349	-15
Koggenland	1.354.571	1.343.492	1.332.134	-22.436	-1
Heiloo	1.363.667	1.101.842	1.159.661	-204.006	-9
Langedijk	1.622.653	1.230.962	1.278.900	-343.753	-13
Bergen NH	1.811.877	1.955.039	2.077.236	265.359	9
Castricum	2.065.622	1.815.314	1.857.933	-207.689	-6
Medemblik	2.609.740	2.667.921	2.652.683	42.943	1
Schagen	2.769.866	3.081.303	3.048.857	278.991	6
Hollands Kroon	2.861.677	3.177.767	3.113.119	251.442	5
Heerhugowaard	3.211.389	2.799.511	2.813.699	-397.690	-7
Den Helder	3.409.590	3.569.869	3.491.573	81.983	1
Hoorn	4.319.625	3.763.920	3.763.001	-556.624	-8
Alkmaar	6.437.418	7.091.874	7.031.691	594.273	6
Som	38.900.000	38.900.000	38.900.000	0	

## Vergelijking voorgestelde verdeelsleutel met de begroting Heerhugowaard.

In onderstaand overzicht wordt de vergelijking gemaakt tussen de voorgestelde verdeelsleutel en de oorspronkelijke begroting plus de extra last uit de voorjaarsnota.

De laatste kolom geen een voordelig verschil aan.

Begroting VR NHN	Beschikbaar in begroting HHW (basis 2014)	Aandeel HHW o.b.v. aantal inwoners (8,1%) - basis na Voorjaarsnota 2015	Vershil bij inwoners (last na Voorjaarsnota 2015)	Voorstel externe commissie verdeelsleutel (7,2%)	Vershil perspectief HHW a.g.v. voorstel tijdelijke bestuurscommissie (excl. mogelijk effect 3.4)	Effect wijziging verdeelsleutel
€ 38.900.000	€ 2.241.837	€ 3.163.008	-€ 904.909	€ 2.813.699	-€ 571.862	€ 333.047
€ 38.100.000	€ 2.241.837	€ 3.097.959	-€ 856.122	€ 2.755.834	-€ 513.997	€ 342.125
€ 37.800.000	€ 2.241.837	€ 3.073.565	-€ 831.728	€ 2.734.134	-€ 492.297	€ 339.431

## Overweging

Heerhugowaard heeft zich hard gemaakt voor een eerlijke verdeling van de verdeelsleutel. Een verdeling volgens het aantal inwoners is naar mening van Heerhugowaard geen goede basis omdat deze geen inzicht geeft in risico, gemeentelijke kenmerken en draagkracht.

De bestanddelen van het OOV component wordt door Cebeon vastgesteld en houdt rekening met verschillende gemeentekennmerken in relatie tot Veiligheid. Om deze reden is het advies van de commissie een goede basis voor een eerlijke verdeelsleutel. De belastingcapaciteit geeft ook een stuk draagkracht weer.

Daarnaast is de voorgestelde verdeelsleutel redelijk eenvoudig aan te passen. Het ministerie van BZK doet in feite het onderhoudswerk. De verdeelsystematiek is geobjectiveerd en uitlegbaar. Het hanteren van het draagkrachtbeginsel sluit aan bij de landelijke systematiek van het gemeentefonds, is rechtvaardig en is een uitdrukking van solidariteit tussen gemeenten omdat het rekening houdt met verschillende omstandigheden van gemeenten. Om deze reden wordt voorgesteld om akkoord te gaan met de voorgestelde verdeelsleutel.

## Juridisch

Voor de invoering van een nieuwe verdeelsleutel is een wijziging van de gemeenschappelijke regeling nodig. Op grond van artikel 31 van de gemeenschappelijke regeling is het college bevoegd hierover te besluiten maar op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen is voor een wijziging toestemming van de gemeenteraad nodig.

## Voorstel

Het voorstel van de Externe Advies Commissie over te nemen en

1. In te stemmen met de voorgestelde verdeelsleutel;
2. In te stemmen met de voorgestelde ingroeiregeling.
3. Het collegebesluit in te brengen in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 3 juli as